

Jos van Boheemen: ‘Opkweken in paperpots bevalt beter’

Snellere beworteling, minder uitval en minder mosvorming, vlotte verwerking

Jos van Boheemen uit Zevenhuizen (Z-H) is een specialist in het stekken en bewortelen van moeilijk te vermeerderen planten, zoals *Acer*, *Cotinus*, *Magnolia* en *Mahonia*. Sinds vijf jaar steekt hij de stekken in OptiPlug-paperpots. ‘Die geven de beste resultaten,’ zegt hij. ‘De stekken wortelen sneller en zijn eenvoudiger te sorteren en op te potten, waardoor er minder breuk optreedt tijdens die handelingen. Bovendien vindt er op paperpots minder mosvorming plaats.’

Auteur: Jan van Staaldunin

In 1998 besloot boomkweker Jos van Boheemen om zich volledig toe te leggen op stekken. Wat hij voorheen deed om in zijn eigen behoefte aan uitgangsmateriaal te voorzien, werd een activiteit die hij voor derden verrichtte. Zo kan het gaan, wanneer het anderen opvalt dat je ergens in excelleert. ‘Voor moeilijk te vermeerderen gewassen moet het hele plaatje kloppen,’ zegt de ervaren vermeerderaar. ‘Te beginnen met de kwaliteit en homogeniteit van de stekjes. Voorzien van bewortelingspoeder, niet te veel, niet te weinig, steek je ze in een stekmedium waarin ze ongestoord kunnen wortelen. Dan gaan ze voor een tijdje de kas in, om in een perfect klimaat aan te slaan. Eerst onder folie om het vochtverlies te beperken, dan in de vrije lucht om al enigszins af te harden in afwachting van het buitenklimaat in een nevel gestuurde afdeling.’

De menselijke factor

De stekspecialist wijst ook op het belang van de menselijke factor. ‘Uiteindelijk zijn het de medewerkers die de plant maken en iedere handeling moeten uitvoeren,’ zegt hij. ‘Nieuwe medewerkers hebben uitgebreide instructie nodig, hoe eenvoudig dit werk misschien ook lijkt. Toppers probeer ik uiteraard zo lang mogelijk binnenboord te houden. Dat is niet makkelijk, want ik kan slechts enkele medewerkers jaarrond in dienst houden.’

Het verschil maken

Van Boheemen beperkt zich voornamelijk tot moeilijk te vermeerderen, bladverliezende boomkwekerijgewassen. Deze bestaan in hoofdzaak uit *Acer*, *Cotinus*, *Magnolia* en *Mahonia*. Tot de kleinere gewassen behoren *Nandina*, *Photinia* en *Viburnum*. Andere

‘Als het makkelijk is, kan en doet iedereen het’

producten verwerkt het bedrijf ook, maar uitsluitend op aanvraag en bij aantallen vanaf pakweg tienduizend stuks.

‘Eenvoudig te stekken gewassen vind ik niet interessant, want als het makkelijk is, kan en doet iedereen het. Daar valt geen eer aan te behalen,’ licht hij toe. ‘Juist bij lastige producten met een lange opkweekduur – zeg een maand of tien – en meerdere teeltfasen in de kas en in de buitenlucht komt het aan op details.’ De kweker schat dat zestig tot zeventig procent van al het uitgangsmateriaal dat hij produceert, afkomstig is uit eigen stal. Bij *Magnolia* is dat zelfs honderd procent. ‘Voor *Cotinus* werk ik al jaren samen met twee leveranciers die goede stekken in voldoende aantallen kunnen leveren. De rest van de stekken wordt aangeleverd door de afnemers zelf.’

Bakken, kisten en trays

Voorheen werden de stekken in grote bakken met potgrond gestoken. ‘De overgang naar

kisten heb ik nog meegemaakt,’ blikt de Zuid-Hollander terug. ‘Die waren eenvoudiger te hanteren, wat handig was bij het naar de kas halen van jonge planten voor de overwintering. Nog handiger zijn de kunststof trays, die enkele jaren later hun intrede deden en die we nog steeds gebruiken.’ Afhankelijk van de stekgrootte en het gewenste wortelvolumen hebben de trays vaste aantallen gaten met een constante diameter, wat handig is bij latere planthandelingen. Van Boheemen gebruikt voor ongeveer twee derde van zijn assortiment bomentrays met 66 gaten van 38 millimeter doorsnede. Voor het stek steken worden de trays gevuld met een relatief fijn, luchtig substraatmengsel waarin jonge wortels vlot kunnen wortelen.

Paperpots

Een jaar of zeven geleden kwam de vermeerderaar in contact met Richard Scheffers van OptiPlug uit De Lier. Westlander Scheffers was dit in paperpots gespecialiseerde bedrijf in 2010 gestart, naast het oppotbedrijf waarin

Een kleine greep uit het assortiment van Stekbedrijf Jos van Boheemen

Van Boheemen: 'Het levert onder aan de streep meer op dan het heeft gekost'

hij al langer actief was. In 2015 nam hij daar afscheid van, om zich samen met zoon Rico, voor honderd procent op de groei van OptiPlug te kunnen richten. 'Het ging hard, maar er lagen en liggen nog steeds kansen om door te groeien,' aldus Rico Scheffers. 'Zoals in de boomkwekerij, waar we toen nog heel beperkt voor actief waren. Jos was een van onze eerste klanten in deze sector.'

Substraatmengsels

Aanvankelijk gebruikte Van Boheemen de papierpots nog op kleine schaal, maar hij leerde de voordelen al snel kennen. 'Met papierpots werkt het stukken eenvoudiger, maar er zijn ook wat aandachtspunten,' vertelt hij. 'We krijgen de trays met papierpots afgeleverd door OptiPlug, dus dat betekent dat er een extra schakel betrokken is bij de afstemming over het substraat. Dat gaat immers niet meer rechtstreeks van de producent naar mij, maar via De Lier. Daar worden de papierpots volgens mijn wensen geproduceerd. Het was even zoeken naar de juiste samenstelling en dichtheid van het stekmedium, maar alles viel snel op zijn plek. Ik kon merken dat ze heel veel ervaring hadden.'

Vlottere wortelontwikkeling

In vergelijking met los substraat wordt de grond in de papierpot iets meer samengeperst, wat Van Boheemen als gunstig ervaart. 'De grond plakt niet aan de tray, maar zit in een papieren omhulsel,' licht hij toe. 'Dat houdt het goed bijeen, waardoor er na een gietbeurt toch weer snel ruimte rond de papierpot vrijkomt waar de lucht vrij toegang krijgt. Met andere woorden: de zuurstofvoorziening van de plug is beter en dat zie je terug in een snelle wortelontwikkeling. Ik merk ook dat papierpots minder lang vochtig blijven en dat er daardoor minder mos optreedt.'

'Bovendien staan de papierpots door hun specifieke vorm klemvast in de tray, waardoor ze door worteldruk niet naar boven worden geduwd,' vult Rico aan. 'Bij trays waarin de grond los is gestort, gebeurt dat wel met enige regelmaat. Dat kan aanleiding geven tot vallen, tot het breken van de grondplug en tot beschadiging van de plant.'

Minder plantuitval

'Een betere groei en beworteling, vlottere verwerking bij het sorteren en oppotten, schonere pluggen en overall duidelijk minder uitval. Daarmee heb je het aardig samengevat,' zegt

Medewerkers maken de plant. Na het dopen in stekpoeder dient de stek recht in de papierpot te worden gestoken

Van Boheemen tot besluit. Het behoeft nauwelijks uitleg dat hij na zijn eerste proeven in 2016 binnen enkele jaren volledig was omgeschakeld. 'Opkweken in papierpots bevalt echt stukken beter. Je bent iets meer geld kwijt voordat de stek op zijn plek staat en je moet durven vertrouwen op de inbreng van OptiPlug, maar het werkt en dat levert onder aan de streep meer op dan het heeft gekost. En mijn klanten hebben ook genoeg reden om tevreden te zijn, want hun uitgangsmateriaal was nog nooit zo homogeen.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!